

Allama Iqbal and Afghanistan

A Very Brief Review

Presented at: Jashan-e Iqbal, Saturday, April 23, 2011, Orlando, FL

Fariar Kohzad, PhD

Kohzad Cultural Foundation

بنیاد فرهنگی کهزاد

داکتر فریار کهزاد

People of Afghanistan respect Allama Iqbal, Mirza Abdul Qadir Bidel, Mirza Ghalib, Ghani Kashmiri and other Indian subcontinent's Persian poets and scholars as their own. In fact in Persian poetry literature one main poetry style is called the Indian Style (سبک هندی). Indian Style besides the Iraqi Style (سبک عراقی) and the Khurasani Style (سبک خراسانی) makes the main poetry styles in Dari-Persian literature based on an old classification. It is also worthier mentioning that Indian Style in Persian poetry literature is referred to a very complex and miniaturized similitude and thoughts which need scholarly interpretations. As Bidel himself says "understanding my thoughts are not simple, I am mountain with passes"

همچو دانه انگور شیشه در بغل دارم

سیر فکرم آسان نیست کوه ام و کتل دارم

After Sultan Mahmood the Great of Ghazna and other kings ruling from today's Afghanistan which was called Khurasan at the time, Persian language became the official language of the courts of the Kings of the Indian-Khurasani origin in India. The Ghaznavids, the Ghorids, the Suris, the Ludies and then the Mughuls and finally the Abdalis were dynasties that had their bases in today's Afghanistan in Ghazna, Fairozkoh Ghor, Kabul, Herat and Qandahar, who ruled Indian subcontinent one after the other for a few centuries.

The results of all these interferences were not only political and military success, failures, superiority and power, gain and loss but also the transfer and exchange of arts, literature, architecture and the great religion of Islam that went and transferred to the subcontinent. Vivid examples of these influences are the spreading of Islam in the subcontinent, The Taj Mahal in Agra, The Lal Qala (Red Fort), and the Qutub-Minar in Delhi and many other memories in great cities such as Lahore, Delhi, Peshawar, and Ahmad Abad etc. And in terms of scholars, philosophers, poets and writers a few examples that we can mention would be the great Mirza Abdul Qadir Bidel, Mirza Ghalib and Allama Mohammad Iqbal the great poet and Islamic scholar and philosopher who we are commemorating this evening.

Allama Iqbal had special interest on Afghans and Afghanistan. There are so many poetries in his Persian Diwan that is clear examples of this claim. The intellectual relation of Allma Iqbal with Afghanistan was a two way relation. On the invitation of the King of Afghanistan, H.M. Mohammad Nadir Shah, Allama Iqbal as a scholarly consultant helped establish Kabul University which was inaugurated in 1933. Intellectually Allama Iqbal was inspired by the Khurasani Islamic scholars from Balkh, Herat, Samarqand, Bukhara and Ghazna, cities as birth place and growing regions of the Persian language, culture, art and religion of this great region. In combing those thoughts with Indian, Central Asians and European ideas, he produced such philosophical ideas in beautiful poetic verses that enriched the already rich Persian/Dari poetry to even greater extent. In addition, his Islamic philosophy gave the Persian and Urdu speaking Moslems a new way of understanding, explanation and strength in their relations among each other. He himself says:

ای جوانان عجم جان من و جان شما
تا بدست آورده ام افکار پنهان شما
پاره لعلی که دارم از بدخشان شما
آتشی در سینه دارم از نیاکان شما

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه ام
فکر رنگینم کند نذر تهی دستان شرق
حلقه گرد من زیند ای پیکران آب و گل

Unfortunately philosophical lessons of Mawlana Iqbal is less paid attention to now-a-days and people are getting into very extreme ideas which are neither good for Islam nor for that geo-cultural region. I hope Persian and Urdu speaking people get back to great ideas of Iqbal, Mawlana Jalaluddin Balkhi, Ibn-Sina Balkhi, Sanai Ghaznawi, Mirza Bidel and so many other scholars, combine them with modern science and technology and fix their mental problems in order to bring peace and tranquility back to that region. Miserable wars are not in the interest of anyone in the world. Allama Iqbal calls to the easterners to be of themselves:

باید این اقوام را تنقید غرب
نی ز رقص دختران بی حجاب
نی ز عریان ساق و نی از قطع پوست
نی فروغش از خط لاتینی است
از همین آتش چراغش روشن است
مانع علم و هنر عمامه نیست
مغز میباید نه ملبوس فرنگ
این کله یا آن کله مطلوب نیست
طبع دراکی اگر داری بس است

شرق را از خود برد تقلید غرب
قوت مغرب نه از چنگ و رباب
نی ز سحر ساحران لاله روست
محکمی او را نه از لا دینی است
قوت افرنگ از علم و فن است
حکمت از قطع و برید جامه نیست
علم و فن را ای جوان شوخ و شنگ
اندرین ره جز نگه مطلوب نیست
فکر چالاکی اگر داری بس است

Finally I would like to present a few verses of Allama Iqbal poems related to Afghanistan:

About Afghan nation to Nadir Shah

ملت افغان در آن پیکر دل است
در گشاد او گشاد آسیا

در مورد ملت افغان خطاب به نادرشاه

آسیا یک پیکر آب و گل است
از فساد او فساد آسیا

In Kabul city:

آب حیوان از رگ تاکش بگیر
روشن و پاینده باد آن سرزمین

در شهر کابل:

شهر کابل خطی جنت نشان
چشم صائب از سوادش سرمه چین

At Babur Shah tomb, Kabul:

که این زمین ز طلسم فرنگ آزاد است
که آن عجوزه عروس هزار داماد است

در مزار بابر شاه:

خوشا نصیب که خاک تو آر مید اینجا
هزار مرتبه کابل نکوتر از دهلی است

On the tomb of Sanai Ghaznawi:

مرغزار شیرمردان کهن
از حنا بندان او دانای طوس
از نوای او دل مردان قوی

در مزار حکیم سنائی غزنوی:

آه غزنی آن حریم علم و فن
دولت محمود را زیبا عروس
خفته در خاکش حکیم غزنوی

At the tomb of Sultan Mahmood

آه آن شهری که اینجا بود پار
آن شکوه و فال و فر افسانه ایست
تربت سلطان محمود است این
گفت در گهواره نام او نخست

بر مزار سلطان محمود غزنوی در غزنه:

خیزد از دل ناله ها بی اختیار
آن دیار و کاخ و کو ویرانه ایست
گنبدی در طوف او چرخ برین
آنکه چون کودک لب از کوثر بشست

At the saint Khirqa in Qandhar

اهل دل را خاک او خاک مراد
آب ها تابنده چون سیماب ها
ساربان بر بند محمل سوی دوست

در خرقة مبارک قندهار:

قندهار آن کشور مینو سواد
رنگ ها بوها هواها آب ها
کوی آن شهر است ما را کوی دوست

To Amir Amanullah Khan

نو جوان و مثل پیران پخته کار
دل میان سینه ات جام جم است
حزم تو آسان کند دشوار تو

خطاب به امیر امان الله خان:

ای امیر کامگار ای شهریار
چشم تو از بردگی ها محرم است
عزم تو پاینده چون کهسار تو

ملت صد پاره را شیرازه بند
لعل و یاقوت گران داری بسی
هدیه ئی از بینوایی هم پذیر

همت تو چون خیال من بلند
هدیه از شاهنشهان داری بسی
ای امیر، ابن امیر، ابن امیر

To the spirit of Jamaluddin Afghani:

مقتدی تاتار و افغانی امام
طلعتش برتافت از ذوق و سرور
ناخن شان عقده های ما گشاد
زنده از گفتار او سنگ و سفال

زیارت روح سید جمال الدین افغانی:
رفتم و دیدم دو مرد اندر قیام
پیر رومی هر زمان اندر حضور
گفت مشرق زین دو کس بهتر نژاد
سید السادات مولانا جمال

About Dari/Persian:

ماه نو باشم تهی پیمانہ ام
طرز گفتار دری شیرینتر است
ای که میزبید ترا حرف دری
بر لب مریخیان حرف دری

در مورد زبان فارسی/دری در چند جا:
هندیم از پارسی بیگامه ام
گرچه هندی در عذوبت شکر است
خوش بیا ای نکته سنج خاوری
این همه خواب است یا افسونگری

Verses Reference: Kuliya-t-e Ashar-e Mawlana Iqbal-e Lahori (Persian), Ahmad Serosh, Sanai Publishing, Tehran 1343. or in Persian:

کلیات اشعار فارسی مولانا اقبال لاهوری
با مقدمه: احمد سروش، از انتشارات کتابخانه سنائی، تهران 1343.

April, 16, 2011, Orlando, FL.